

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax : 210-2124524

Αθήνα 27-01-2020
Αριθμ. Πρωτ.: 677/289354

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Καταπολέμηση του εντόμου *Aleurocanthus spiniferus* στη Θεσπρωτία»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 1798/8-11-2019**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Κ. Βελόπουλος**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Το έντομο Μαύρος ακανθώδης αλευρώδης -*Aleurocanthus spiniferus* (Quintance) (Hemiptera: Aleyrodidae)- κατάγεται από τη Νοτιοανατολική Ασία και έχει εξαπλωθεί σε τροπικές και υποτροπικές χώρες της Ασίας, καθώς και σε πολλές περιοχές της Αφρικής και της Ωκεανίας. Το είδος δεν έχει παρατηρηθεί στην Αμερική (εκτός της Χαβάης), ενώ στην Ευρώπη βρέθηκε για πρώτη φορά στην Ιταλία το 2008 σε καλλιέργεια εσπεριδοειδών και κατόπιν στην Κροατία και στο Μαυροβούνιο το 2012-2013 αντίστοιχα.

Στην Ελλάδα το έντομο *Aleurocanthus spiniferus* εντοπίστηκε για πρώτη φορά το 2016 στην Περιφερειακή Ενότητα (Π.Ε.) Κέρκυρας σε καλλιέργεια πορτοκαλιάς. Σήμερα έχει εκτεταμένη διασπορά στο νησί και έχουν παρατηρηθεί πολύ υψηλές πυκνότητες του πληθυσμού του με σημαντικές επιπτώσεις σε δένδρα εσπεριδοειδών, πρεμνά αμπέλου και τριανταφυλλιάς. Έκτοτε, η παρουσία του διαπιστώθηκε το 2017 στην Π.Ε. Θεσπρωτίας σε λεμονιές και πορτοκαλιές και πρόσφατα, το χρονικό διάστημα Σεπτεμβρίου-Οκτωβρίου του 2019, στην Π.Ε. Άρτας σε εσπεριδοειδή, αμπέλι και τριανταφυλλιάς, στην Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας σε μανταρινιές και σε νέες περιοχές της Θεσπρωτίας. Συνυπολογίζοντας τον χρόνο της πρώτης διαπίστωσης του εντόμου στην Ηπειρωτική Ελλάδα, την έκταση της διασποράς του, καθώς και τις παραμέτρους της βιολογίας του, μπορεί με βεβαιότητα να θεωρηθεί ότι το έντομο είναι εγκατεστημένο σε αυτές τις περιοχές.

Επισημαίνεται ότι, το είδος *Aleurocanthus spiniferus* έχει κύριους ξενιστές τα εσπεριδοειδή, αλλά και το αμπέλι (*Vitis vinifera*), την Αχλαδιά (*Rhus* spp.), τον λωτό (*Diospyros kaki*) και άλλα είδη καλλιεργούμενων (Αβοκάντο (*Persea americana*), ροδιά (*Punica granatum*), κυδωνιά (*Cydonia oblonga*) και καλλωπιστικών φυτών (είδη τριανταφυλλιάς *Rosa* spp.). Σε έντονες προσβολές το έντομο δημιουργεί πολυπληθείς αποικίες προνυμφών στην κάτω επιφάνεια των

φύλλων. Τα έντομα απομυζούν τους χυμούς των φύλλων, ενώ στα έντονα μελιτώματά τους επικάθονται μύκητες (η γνωστή καπνιά), οι οποίοι παρεμποδίζουν τη φωτοσυνθετική ικανότητα, κάτι που οδηγεί σε σταδιακή εξασθένηση του δέντρου.

Το έντομο Μαύρος ακανθώδης αλευρώδης -*Aleurocanthus spiniferus* (Quaintance) (Hemiptera: Aleyrodidae)- αποτελεί επιβλαβή οργανισμό καραντίνας για την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (παράρτημα I της Κοινοτικής Οδηγίας 2000/29/EC – Ενσωμάτωση στο Εθνικό Δίκαιο με το ΠΔ 365/2002). Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την Οδηγία 2000/29/EC και το ΠΔ 365/2002, αποτελεί υποχρέωση της χώρας η λήψη επισήμων μέτρων για την εξάλειψη ή τον περιορισμό της εξάπλωσης (αν δεν είναι δυνατή η εξάλειψη) επιβλαβών οργανισμών καραντίνας, όπως στη συγκεκριμένη περίπτωση ο μαύρος ακανθώδης αλευρώδης των εσπεριδοειδών. Ως εκ τούτου, από το 2015 ο εν λόγω επιβλαβής οργανισμός έχει ενταχθεί στο ετήσιο επίσημο πρόγραμμα επισκοπήσεων της χώρας, το οποίο αποτελεί πρόγραμμα συγχρηματοδοτούμενο από την Επιτροπή της Ε.Ε..

Το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο (Μ.Φ.Ι.) αποτελεί το Επίσημο Ορισμένο Εργαστήριο για το *Aleurocanthus spiniferus*, στην ιστοσελίδα του οποίου έχουν αναρτηθεί:

α) οι «Κατευθυντήριες οδηγίες μακροσκοπικών ελέγχων για τη διαπίστωση ή μη των επιβλαβών οργανισμών *Aleurocanthus woglumi* (Ashby) και *Aleurocanthus spiniferus* (Quaintance) (Hemiptera: Aleyrodidae), με ελεύθερη πρόσβαση για κάθε ενδιαφερόμενο, καθώς και

β) η «Μεθοδολογία Επισκόπησης για τη διαπίστωση ή μη των επιβλαβών οργανισμών *Aleurocanthus woglumi* (Ashby) και *Aleurocanthus spiniferus* (Quaintance) (Hemiptera: Aleyrodidae) για το έτος 2019», με πρόσβαση για τους φυτοϋγειονομικούς ελεγκτές.

Επισημαίνεται ότι, η καταπολέμηση του εντόμου είναι ιδιαίτερα δύσκολη, διότι η χρήση των διαθέσιμων εντομοκτόνων δεν δίνει καλά αποτελέσματα και επιπρόσθετα λανθασμένη χρήση ή εντατική χρήση αυτών είναι βέβαιο ότι θα οδηγήσει σε έξαρση των πληθυσμών και των υπόλοιπων αλευρώδων που υπάρχουν στα εσπεριδοειδή, λόγω της θανάτωσης των ωφέλιμων εντόμων που παρασιτούν σε βάρος αυτών. Επιπλέον, θα πρέπει να τονιστεί ότι, για το συγκεκριμένο είδος δεν υπάρχουν στη χώρα, καθώς και στις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές χώρες που έχει εγκατασταθεί το έντομο, ικανοί και αποτελεσματικοί φυσικοί εχθροί, που να μπορούν να συνεισφέρουν στην καταπολέμησή του.

Μόνιμη και αποτελεσματική αντιμετώπιση του εντόμου μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω της κλασικής βιολογικής καταπολέμησης. Η εισαγωγή και εξαπόλυση υμενοπτέρων παρασιτοειδών όπως είναι τα είδη *Encarsia smithi* και *Amitus hesperidum* έχει εφαρμοστεί με επιτυχία σε πολλές περιοχές του κόσμου, όπως για παράδειγμα στην Ιαπωνία, στο Μεξικό και στη Μινεσότα των ΗΠΑ, όπου έχει εισβάλει και εγκατασταθεί ο μαύρος αλευρώδης. Για τη χώρα, παρόμοιο παράδειγμα επιτυχούς αντιμετώπισης υπάρχει για την περίπτωση του εριώδη αλευρώδη των εσπεριδοειδών (*Aleurothrixus floccosus*) με την εισαγωγή και την εξαπόλυση του υμενοπτέρου παρασιτοειδούς *Cales noacki*, που υλοποιήθηκε από το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο.

Προκειμένου να προστατευτούν οι καλλιέργειες εσπεριδοειδών, αμπέλου και μηλοειδών της χώρας από τον επιβλαβή οργανισμό καραντίνας *Aleurocanthus spiniferus*, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) έχει εισηγηθεί την εισαγωγή και εξαπόλυση των υμενοπτέρων παρασιτοειδών. Για τον λόγο αυτό, ζητήθηκε και εκπονήθηκε από το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο ερευνητικό πρόγραμμα με τίτλο «Περιορισμός της εξάπλωσης του Μαύρου

ακανθώδη αλευρώδη *Aleurocanthus spiniferus* (Quintance) Hemiptera: Aleyrodidae με βιολογικές μεθόδους». Η αρμόδια υπηρεσία (Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής) του ΥΠΑΑΤ έχει προβεί στις σχετικές ενέργειες για την υλοποίηση του εν λόγω προγράμματος.

Τέλος, σημειώνεται ότι το ΥΠΑΑΤ (Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής) επιμελήθηκε ενημερωτικό φυλλάδιο σχετικά με τον επιβλαβή οργανισμό *Aleurocanthus spiniferus*, καθώς και οδηγίες διαχείρισης του εντόμου. Τα παραπάνω είναι αναρτημένα στον ακόλουθο σύνδεσμο του ΥΠΑΑΤ:

http://www.minagric.gr/images/stories/docs/agrotis/Georgika_Farmaka/Fytoeigonomikos_Elegxos/FYLLADIO_aleurocanthus_080318.pdf.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Βουλευτή κ. Κ. Βελόπουλο